

Affärer och handlare i ÖÄ

Första affären i ÖÄ startades 1847 i S Ås av Olof Nilsson Nilzén¹³ (hans syskon antog namnet Nystedt). Före dess var affärer inte tillåtna på landsbygden. För att få tillstånd av Sockenstämman krävdes bl.a att man höll samma pris som i Karlstad.

Vid sockenstämman 1849 klagades på att det bedrevs söndagshandel och lönnkrogsverksamhet efter gudstjänsten som hindrade folk att gå hem och bröt mot sabbatens heldt och skulle bestraffas.

En lanthandel före säg 1960-70 var inte enbart en livsmedelsbutik utan de tillhandahöll även sånt som numera säljs i specialbutiker som bygghandel, järnaffärer, förgaffärer, bensinstationer.

Det förekom även viss spritförsäljning främst vin, punsch och konjak.

Registrerad hembränning förekom, t ex fanns det 42 st pannor av olika storlek år 1854.^{24, 28}

Utöver de fasta handlarna har det även tidvis varit utifrån kommande handelsmän t ex bryggeribil, fiskbil, brödbil, glassbil, konsumbuss.

Nasare och gårdfariehandlare¹⁷

Engwall från Munkfors, kom med transportcykel med två pakethållare med packboxar på 1930-40 tal.
Nils Persson Sandin (Bävik) kom med ryggsäck, sålde strumpor, Mora-klockfodral, kallades Glas-Nirs.
Västgötaknallen Pettersson som kom med häst o vagn och vagnen full av tyger
(kunde sys upp av till Skräddare Råd i Nedre Bäviksbacken)
Råtorpsgubben som sålde tyger på 1950-60 talet och kom på buss til Bössviken.
Korghandlare Johansson från Sunne med sin lastbil.

Frekventa varor i lanthandeln var:

Socket, vetemjöl, kaffe, tobak, salt, sirap, fläsk, sytråd, knappar, garn, fotogen, såpa.

Trodde inte att mjöl skulle vara så frekvent eftersom det fanns 22 st husbehovskvarnar år 1825 som på 1880- talet hade ersatts av tullkvarnar i Gårdsjö, Kvarntorp och Bogerud.

Tiden från omkring 1870 - 1970 fanns det alltid omkring 10-12 affärer i ÖÄ.

Totalt har det funnits omkring över 25 handelsbodas åren 1847 till nutid.

Många av dessa var förmodligen ganska obetydliga och med litet sortiment.

Kundunderlaget var väldigt lokalt med undantag av de allra fattigaste som kanske hade blivit stoppade i den närmsta affären och fick vandra längre sträckor.

Ett stort problem var att det fanns väldigt lite med pengar - kontanta tillgångar och de flesta fick skriva upp och betalade i efterskott.

Det fanns dock även då ett visst allmänt köpbehov i första hand socknens alla skolor och även fattigvården.

Utöver socknens handlare fanns det strax utanför sockengränsen i alla vädestreck:

I Mellby, Forsman i Rådom, Olsäter och Hedin i Nilsby.

Antalet innevånare i ÖÄ år 1895 var 2500 st och det fanns ca 350 gårdar o torp, dvs ca 7 st/gård. Befolkningsminskningen hade faktiskt redan då börjat.

Norra delen

Kom också ihåg att vägnätet inte var detsamma som idag, vägarna gick inte på samma ställen som nu vilket ka förklara affärens läge.

Svenserud

Östasåm

Speceri-, Manufaktur- & Diverseaffär

Johan Persson f1893, infl 1918, †1945, skolkassör, ^{1, 6, 19}

1918 --1945

Karlberg ?? Bartelsson ??

Omkr 1950 inflyttade Oskar o Gunborg Jonsson hit.

på Torp i Svenssätter (10 öre)

1901 Nils Sundqvist *1845, Lanthandel, infl. 1896 från Örbäck

(Fadern till Oskar Sundqvist i Ålkärnsrud,

Nils hustrun omkom i olycka 1910 då häst skenade med trillan på väg till kyrkan)

H L Söderlund, (med i HR)

Oskar Asplund (med i HR)

Högberg

Noler Löcka

Lars Jonsson, "Slom-Lars" 1876 ^{7, 23}

1878-

Lars g m syster till Anton Nilsson i P-bol, barn gift m Emanuel J i M-stuga,
nr 2 med Abel Gullström där Sy i By

Bedrev handeln för ÖÄ Handelsbolaget, 1875-77 blev stämd 1880

Johan Hallin, ⁹

1890-tal

Harald Schullström, ⁶, filial till Prästbol

1913-

LG Carlsson 1887 (med i HR)

Emma Lasson (med i HR)

Mårbacka

Mårbacka Handel, o Selma L, ^{1, 6} Bedrev handel med frukt o grönsaker. Sålde på torget i Sunne.

Även försäljning av oljeprodukter. Även mjölkörning till Sunne mejeri med lastbil.

Trädg.mästare Gerhard Andersson (Adén)

Henrik Ahlgren 1938

Raoul Kajland 1940

AB Mårbacka Havrekraft

Startat 1925 av Selma L ⁶. Mjölet maldes i Gårdsjös kvarn, , Även viss exportförsäljning.

Sista tiden maldes och förpackades det på den eldrivna kvarnen i Ås

Ås Södra

Nysta

Gården låg strax norr om gamla missionshuset.

Olof Nilsson Nilzén ¹², f1826 startar **1847** ÖÄ:s första handelsbod i S Ås, flyttade 1850 till Västgård,

sen till Prästbol, flytt 1862 till Bössviken.

Hans syskon antog efternamnet Nystedt.

på Vaal (50 öre)

Anders Andersson ^{11, 12} (*1819 i Grava) handl ca

1848-55

Han fick flera kummunala förtroendeuppdrag.

Ansökte om Gästgiveri 1849. ²⁶

Krav att priset skulle vara samma som i Karlstad.

Låg bakom laga skiftet i S Ås.

Fam. flyttade till Grava 1865.

Ågs numera doktor Anders Broman.

Där Fram

Emil Rune *1873 (bror till Karl Nilsson), flyttade till Amerika 1892

1884 flyttade svågern handl. Lars Johan Edgren hit från Östmansby, sen till NU 1885.

Gården ligger strax väster om fd Missionshuset, numera Galleri.

Mörro / Karlsro, ¹⁰

Filial till Johan Larsson från Nyckelby d1885

1875-85

Karl Andersson, , *1846 d1916 Föreståndaren som övertog övertog

1885-1901 (konkurs)

Maurits Nordlund från där Väst i Nolbergsviken,

1902- 1906 (konkurs)

Harald Schullström ⁶, filial till Prästbol, föreståndare Karl Andersson

1910

När Herbert

Backlunds affär ¹⁶

Per Backlund, "Mösskräddare"

1882-

Olof Viktor Backlund *1863, 1890-tal ⁹

1884-

F:a Oskar Nyman

1922-

F:a Ann Nyman, Allan Nyman, David Nyman

1923-

J Törnqvist, handel -1927 då huset brann upp
(Verner Andersson, med i HR)

- 1927

Hos Folmer

1930 - 1950 talet

Carl Hagestam, *1893 †1981 ²⁰, Speceri- & Diverseaffär, ^{1,6}, även Frö- o utsädehandel, radioapparater, kameror

Startade i uthuset på "Hagen" i Södra Ås, Bodde "på Västeräng" som hans fru Sigrid byggt,

Ås Diversehandel,

Byggdes 1925 av Josef Danielsson *1900 i Nyskoga

1926-

K J Östlund

1933-

Anni Eriksson Johansson g m Helge Johansson

1933-

Nils Persson

1938-

Torvald Nilsson, start 1937, ^{1,6}, 1947 ²¹

1938-

Bertil Henriksson, 1948 (här arbetade Roland Kihlstadius en tid)

1948-

Konsum Fryksdalen, (förest. fam Börjars, fam Lindgren ¹³)

1949-

Ås Handel, Yngve Sundbäck

1962-1976

Kalvhagen (Haga)

Jon Larsson, *1803- †1891, filial till ÖÅ Handelsbolag 1874. Kom troligen aldrig igång.
Storbonde

Solbacka Gästgiveri

Öppnade midsommar 1966, Holten Lützhöft drev den i 7 år

Ås Kvarn (eldriven)

Startades 1933 av Josef Danielsson. Malde bl.a havre åt Mårbacka havrekraft.

Ås Norra

Där fram

Nils Larsson (bodde "där Ner i Åsen"), drev handel på övre våningen där fram.

Kerstin o Larsson bor nu "ner i Åsen". Där Fram ligger "mitt emot Gunnar Jansson".

Dottern Kristina Larsson blev gift med Natan Kahn på "Kahns Modehus" i Sunne.

Eventuella efterträdare Egon Brunzén, Hugo Arbin, Jenny Ståhlberg, Jenny Winkvist

Hagalund

J Wiktor Holmgren, Speceri & Diverseaffär, *1865 †1926 ^{9,16}

1890-1936

Konsum Fryksdalen, filial, föreståndare son Isidor Holmgren, *1898 ^{1,6}, 1928- på 1950-talet

Ålkärnsrud

Där Nol på Skogen

Oskar Sundqvist *1878, Slakteri o chark, ^{1,6}

Köpte kalvar på bygden, som hämtades på efter en tid som slaktade o skickades

Bl från Olsäter till h-fors o K-d

Gårdsjö Bruk

Hade handel med förnödenheter, i huvudsak för anställda, fanns redan före 1850, ¹²

Mejeri fanns 1883 till 19xx.

Gårdsjö Valskvarn

Gårdsjö tegelbruk, bl.a takpannor

Ångbåtsbolaget Soli, upphörde på 1930-talet ??

By

Paul By *1896, handelsrörelse

1920-

Vägvisaren

Emilie Berglund, kiosk

1936-1938

Syster till Oskar o Nataniel

Sandviken

Carl Leonard Myrén, med i HR

Mellersta delen

Herresta / Västgård

Västgård

Olof Nilsson (Nilzén) ^{12, 13}, flyttade 1850 hit från S Ås och sen till Prästbol

Prästbol

Församlingshemmet / Där Väst (318 ö)

Lars Nilsson lanthandl. *18090114, 1861 arb.att Karlsborg, †18970901 i By **1857-61**

Magnus Ljungbergs Bageri i ⁶. Infl. 1892 från Sunne

*18461105 i Stavik, †1917 70 år, Hängning, og,

Elfvik / Prästbols handel ^{13, 16}

Olof Nilsson Nilzén, ¹²

1851-1859

Alfred *1835 †1920, 85 år, konkurs 1865

1860-

Tage Schullström *1843 †1910, 66 år, , 1859 ^{6,9}, 1876⁷, 1886-90⁸

1860-1909

Harald Schullström *1880 †1939, 59 år, son till Tage

övertog 1910, med filial i S Ås, 1913 även filial i Högberg,

1910-

Gustav Ritzén flyttade sen till Sunne

1929-1938

Robert Carlsson, ^{1, 6},

1939-1948

Wikman, finns i HR

Erik Nilsson 1948⁶,

1948-1978

Bo Nilsson ⁶

1979-ca2014

Anna Larsdotter

ca 2014-ca2016

Henrik Jansson

ca 2017

Café

2018-

Sylta / Enkul

(sonen till riksdagsman Nils Andersson som köpte Enkul 1876, †1891)

Jon Nilsson drev här handel 1876 för ÖÅ Handels AB ^{15, 23}

Gärdet

Gästgiveri (Tage Schullström)

finns 1880-1896-

ÖÅ:s Mejeri och diversehandel

1908-

Mejeriet (Sjösala)_Byggdes i början av 1908 ¹⁰

Karl Persson mejeriarrendator 1925

Här bodde fam Rystedt o här arbetade fruarna Hilma och Sandra Schullström

ÖÅ:s Bio startade 1943 (Leonard Öhman, Aug Edqvist 1949, M Hellqvist 1958)

ÖÅ:s Musikinstrument- och dv.affär

(fastern till Rudolf Ringholm i Bävik)

Josefina Ringholm *1863, fl t Prästbol 1923, †1930 i Övre Backera i Prästbol, **1924-1930**

Utbildning piano orgel, försäljning (på beställning) noter, instrument, grammofonskivor

Sålde även parfym o dyl.

Prästbols Garveri

P C Wigholm

1880-

F:a Gustaf Zander, Garveri, handel med läder, skor, skomakeri

1888-

Kvarn

L M Fredriksson, med i konkursdiarium 1894-95-96

F:a Frans Martin Odhelius startat 1897, kom till Sunne, med i HL 1897

Tegelbruk

Innehavare Hugo Larsson och Gustav Östlund

1939-

Bäviks Faktori

Med i tidn. FB 1924

start 172

?

Johan Rystedt, med i HR

Nils Erikson, finns i konkursdiarie 1869, troligen konstnären

Kiosk

Hamrins Kiosk vid infarten till Bäviks brygga,

1930-40- tal

Gunnar Nilsson vid "Posten"

1960-talet

Gunnerud

Hagen

Widen Handelsbod, Anders Nilsson Widen, *1866 †1900 (33 år), giktbunden, ¹⁶ **1894- 1900**
Affären upphörde troligen efter Anders död. Bouppteckningen innehåller ett omfattande varulager samt ett antal kundfordringar från inte bara grannarna utan även från hemman längre bort.

Gunnerudstorp Södra

där Ner

Paul Gustaf Andreas Lidback, *17780321 i K-d, infl t S Gunnerudstorp 1849, †18570729, 1849 ⁶, senare även dottern Malvina *18340523 på Hammarö, fl 1855 t Sunne där hon blev hushållerska hos Anders Fryksell.
(syster till prästen Paul **Jarl**, *18080807, vise komminister, brukare, flytt1851 t Hammarö)
Ansökte om handelsrättighet 1849, ²⁶
Motarbetade Ehrencrona som enligt honom drev oseriös svarthandel i S G-torp sen i Ö-by.
Lidback var förebild till Selma Lagerlöfs Eberhard.
Nils Andersson *18310402 (ägde fastheten 201 ö)

Tomta ^{1, 6, 14}

J Alfred Ljungströms handel., *18650104, var handl. 1896
Startade på Jaal.
Övertogs 1919 av Ester Backlund med syskon, och fanns kvar till 1964.

Kvarntorp

Nedanstående verksamheter var belägna på mark till S Ås dvs vid Kvarntorpsälven och där en kraftstation byggdes år 1918.

Kvarnen

1872 Försäkringsbrev finns för kvarnen bed 5 byggnader inkl. manbyggnad
1931 fastnade nye mjölnaren Olof Olsson i en axel enl tidn. FB. Kvarnen fanns 1956.

Färgeri

1863 A F Rafstedt, *1829 i Vänersborg. Inflyttad 1863 från Västra Ämtervik **1863-1874**
Tillverkning av vadmal, med vadmalstamp o färgeri

Fabrik

1900 Raffelmaskin för sönderrivning av gammalt tyg till trasor för t.ex vadmalstyg eller andra tyger.
Ägare August Blomqvist *1863, som vid ett tillfälle fastnade i det roterande rivhjulet och skadades allvarligt.
Övertogs av fru Åsman på Lerbråten. Fabriken förföll och försvann omkring 1905.

Skacksjö

Halla / Mekkamön

Östra Ämterviks handelsaktiebolag
Olof Bengtsson *1820 i Råbäck, infl. Som måg 1843, †1899, **1878-1895**,
Förebild för Selma L:s Ol-Bengtsa i Kesarn av Portugallien.

Berga

Huset är ditflyttat omkr. 1895, från gården Berg i Visteberg.
Olofs son Johan *1853, †1917, tog över ca 1896, (vars son Henry, urmakare mm, †1960)
Johans son Valfrid Bengtsson *1888, †1911, skötte affären 1906, †1911 i Kil (23 år)
Efter 1915 utarrenderad till en Karlsson några år som slutade i konkurs. ^{2, 3, 4, 5, 6, 9}

Lars Magnus Sjökvist (**med i HR**)

Visteberg

Där Nol

Affärsboden finns kvar nuvarande ägare Birgit Hemberg.
Theodor Nilsson *1830, †1904 i VÅ **1863 -1875**
*Flyttade 1875 till där Nol i Skacksjö. Drev ingen mer handel. Fick låna pengar av Kennedy till köpet.
Hjälpte ÖÅ Handelsbolag med indrivning av fordringar 1885. Flyttade till Lysvik 1891*
Olof Norman *1825 i Säfsnäs, fd mästern, 1876⁷ **1875-1884**
infl, 1875 till V-berg (släkt m Alfred Nilsson i S Ås enl RK), fly 1885 t S Ås som hyresg. †1887

Olof Andersson *1820 i ÖÄ (1886-95) Torp/Handl., fl t Kopparberg 1906 **1884** i HR
Nämnd i Anders Widéns (Gunnerud) bouppteckning 1900 som fordringsägare (i Visterud).
Bernhard Bengtsson (son till Ol-Bengtsa) som ägde där Nol från 1883 finns i HR

Bråten

Sjötorp ¹⁸ Handelsbod

Ägs numera av Olof Johansson.

Visterud

Där Öst, i Lillstugan

Byggnaden finns kvar

Äg.dottern *Lydia Maria Nilsson Berggren* *1879 *Handl. - 1905*

Gustav Haglund fram till 1909-14, föreståndare system Adele Haglund. Ref. ¹⁸

Hagen

Visteruds Handel, Gustav Haglund *1885, ^{1, 6, 18}

1915-69

Södra delen

Bävik

På Tomta ^{13, 15}

Nils A riksdagsman 1850-70, hyrde ut övre våningen på Tomta för handel.
Sonen Jon Nilsson f 3/6 1844, drev handel i Bävik och i Prästbol vid Sylta
Han flyttade med föräldrarna 1873 till Smedsby och 1876 till Prästbol
Även Jonte Nilssons Handelsbolag var skattebetalare 1876.
Firma A J Nilsson finns i hand.red 1873.

1873 flyttade familjen Nils A till Saan i Smedsby och gården övertogs
av ett handelsföretag från Göteborg, Gustav Lindberg & Co (1876⁷)
som kom att driva handel för ÖÄ Handelsaktiebolag.

ÖÄ Handelsaktiebolag startat 1873 - konkurs 1888 ^{7, 22}

- *Utlagda teckningslistor hade samlat intresse för 828 aktier*
- *627 aktier tecknade vid bildandet för 10 kr/aktie. En Olof Nilsson Systs i Fölsvik hade 30 st, Olof Bengtsson hade 20.*
- *Affärslokal på Tomta i Bävik med filialer i Högberg, Skacksjö, Prästbol, S Ås*
- *Fick redan efter några månader problem med pengar och tar lån, blir snart stoppade i banken och börjar omsätta växlar som blev 370 st till slut*
- *Finns 127 protokollförda styrelsemöten och Nils Andersson var med på samtliga liksom Olof Bengtsson*
- *föreståndare var Jon Nilsson, Johan Larsson i Nyckelby ÖU ¹⁰, Anders Nilsson, 1876⁷, m.fl*
- *konkurs 1888, Nils Andersson meddelar då att han skulle sälja gården Enkul för att åstadkomma pengar*

1879 köpte Gustav Olsson inflyttad från Amerika, som inte drev handel
men han lät gäremot bygga en "Vädersåg" vilket är mycket unikt.

1884 inflyttade som hyresgäst handlaren Ludvig Söderström (**med i HR**)

1885 köptes gården av Nils Persson Sandin

Gamla Boningshuset brann 1886

1885 inflyttade som hyresgäst Handl. Engelbrekt Hansson fr. Högerud *1835, fl. 1887 till NU,
bortskrämd pga ovanstående brand..

Smedsby

Dunderkuul

Anders Asker, 1896

J Albert Nyqvist Speceri- & Diverseaffär, inflyttad 1897, upphörde 1921 ^{6, 16}

Manne Örnbergs Lanthandel, ^{1, 6},

1921 - 1958

Allan Brunzell,

1958 - 1960

Gunnar Nyberg,

1961 - 1970

VART ???

Jöns Bäckström, med i HR, konkurs

1892-1893

John Augustinus Eriksson, med i HR

Gustaf Peterssons Charkuteriaffär (upphört före 1939) finns en i Smedsby f1878

Östmansby

Hyresgäster på Herrgård

N Ehrencrona, 1849 ⁶

Motarbetad av Lidback, var först i S Gunnerudstorp (som soldatämne), drev "svarthandel" ?

Omnämnd i sockenstämmoprotokoll ÖÄ KI:6 s11.

1881 inflyttade Handl. Anders Niklas Hagberg från Sunne. Flyttade med hustrun till Karlskoga 1882.

1882 inflyttade Hustrun Hilma Fredrika Hagberg född Rundberg från Filipstad

Försäkringsbrev från 1882 av A N Hagberg i byggnad ägd av Britta Magnusdotter avseende
Lösören för 1800 Rdr

1882 inflyttade. Lars Johan Edgren från ÖU m hu,

1882-84

Försäkringsbrev från 1883 av L J Edgren i byggnad ägd av Britta Magnusdotter avseende

Lösören för 540 Rdr

(Han inflyttade 1884 som måg till d Fram i S Ås och 1885 till N Ullerud.)

Div.handel o Eldn.oljor

Axel Mellkvist f1866-07-14 i Kil

1892-95

g 12/5 1894 m Emma Katrina Nilsson f 25/8 1871 på Tomta i Bävik, boende i Prästbol.

Hon var Dotter till Anders Nilsson (son till Nils Andersson Riksdagsm)

Jan 1895 utflyttade f d handlaren Axel Edvard Mellqvist f1866 i Kil till Arvika

Fölsvik

Kampbrobacken

Dit flyttade Anders Asker f1822 som tidigare (1862-74) ägt gården Bärjjaal i Östmansby. Drev där affär 1876-1895⁹.

Affären var en filial till bröderna Schullströms affär i Prästbol.

1877 var det inbrott enligt notis i WLT 23/5 1877

1896 omnämns han som handl. i Smedsby (i en bouppt) dit an flyttat 1895.

Anders A dog 1899 på Kampbrobacken och i bouppteckningen finns ett varulager i handelsboden samt många fordringar.

Ingmårste

1870-80 talet fanns en handelsman i Fölsvik som hette Emil Persson Källa ? finns ej i hfl Erik Manus Jönsson, 1876⁷

1877 hade Alfred o Tage Schullström affär (filial till Prästbol) i Fölsvik

Bössviken

Centrum

Ivan Nylén, ^{1,6}, byggde affärshuset i Bössviken 1938 och hade även handelsträdgård Gustav Olsson, Centrum Handel, inflyttad 1940 och slutade 1963.

Här såldes även bensin o.dyl.,

Öppen kortvarigt av olika personer några år därefter till 1969

Där Sör

Trävaruhandlare Johannes Larsson, ⁶

Dalen

Dalsängera

Arvid Sandin, slakteri, ^{1,6}

Bonäs

Alvik

Kakelugnsmakeri

Högvall

Ahlqvist †1915

Ägs numera av Roland Myrén från Mickelstorp.

Knutserud

Där Sör¹⁶

Knutseruds Handel, Alfred Nilsson *1858, S tartades **1894**.

Övertogs 1935 av sonen Ivar Nielmark ^{1,6}, **upphörde 1976**.²⁵

Här såldes även tyger, skodon, utsäde, kraftfoder, järnvaror, bensin och oljeprodukter.

Exa Axelsson var butiksbiträde här i 40 år.

Affärslokalen finns ännu 2019 kvar i örört skick.

Gården ägs nu av familjen Elfstrand.

Referenser

- 1 Värmlands läns kalender 1939-40
- 2 Försäljningsböcker 1881-83
- 3 Inventariebok 1880-1883
- 4 Kassaböcker/Afräkningsböcker/Reskontra 1906
- 5 Inventariebok 1906
- 6 Östemtingen nr 57 s14, s22, s26, s32
- 7 Östemtingen nr20/1979 s8 ang 1876 års Bevillningsberedningskommittés Taxering
Fastigheter
Har Alfred Schullström i P-bol en Handelsbod värd 1000
G Lindberg & Co Göteborg i Bävik en Handelslokal värd 600
Enkan (efter Olof Wiklund) Anna Andersdotter i S Ås en Handelslokal värd 600
Olof Norrman i Visteberg en Handelslokal värd 400
Erik Magnus Jönsson från Ingmårste i Fölsvik en Handelslokal värd 400
Lars Jonsson i Högberg en Handelslokal värd 400
Inkomst
Handelsbolaget i Bävik 800
Anders Nilsson Handelsb. i Bävik 200
- 8 Hfl 1886-90 Tage Schullström f1843 Handl, Prästbol, ägde 148 öre 13 p
- 9 Östemtingen nr 6 1969 om Handlandes inkomster på 1890-talet
 - C Andersson i Ås 700 kr
 - Olof Andersson i Visteberg 600 (efter Th Nilsson)
 - Anders Asker i Fölsvik 550 (filial till Schullström)
 - O W Backlund i S Ås 800
 - Olof Bengtsson i Skacksjö 700
 - Br Schullström Prästbol 1500 (ägde Enåsen, Tage Gärdet), övertar efter Nilzen1859
 - Johan Hallin i Högberg 500 (N Löcka (numera Tommy Larssons))
 - J W Holmgren i N Ås 650
- 10 Östemtingen nr 58 s46
- 11 Östemtingen nr 22 s 22-24
- 12 Östemtingen nr 21 s 26-30
- 13 Östemtingen nr 20 från år1979 s26 "Köpmän o salubodar i förra seklets ÖÄ"
- 14 Östemtingen nr 54 från år 2012 s22, artikeln "Tomta - en äkta lanthandel" av Siv Andersson
- 15 Östemtingen nr 52 från år 2010
- 16 Foto finns i Hembygdsföreningens bildarkiv
- 17 Östemtingen nr 20 s27, nr 34 s19
- 18 Östemtingen nr 42/2001 s5
- 19 SCB folkräkning 1940
- 20 Östemtingen nr 22 s4
- 21 Östemtingen nr 39
- 22 Östemtingen nr 49 sid 38
- 23 Protokollsbok för Handelsaktiebolaget Östra Ämtervik verksamt 1873 - 1888
- 24 Östemtingen nr 47 sid 18
- 25 NWT Fryksdalsextra, vecka 12 1976
- 26 ÖÄ:s Sockenstämmoprotokoll och handlingar 1848 (KI:6)
- 27 Arvid Ernvik: Kvarnar och vattensågar i Värmland
- 28 Kronolänsmannens förteckning över brännvinspannor vid Mantals- och Skatteskrivning 1854

Dessutom

- Kyrkoböcker och husförhörlängder
- Ulf Dahlbergs genomgång av handelsregistret (HR)
- Dokumentation från Roland Kihlstadius
- Försäkringsbrev från Östra Ämterviks Brandstods-kommité 1840 - 1910